

***Dragan Drobnjak, Vojin Nikolić,
Duško Bjelica, Ranko Šljivić, Dimitrije Rašović***

**NACIONALNI PROGRAM SPORTA U CRNOJ GORI
- PREZENTACIJA NA OKRUGLOM STOLU NA
PRVOM KONGRESU CSA -**

Zakonom o sportu Republike Crne Gore propisano je da je sport djelatnost od javnog interesa i da shodno tome Vlada utvrđuje Nacionalni program sporta kojim će se za, ne manji, period od 4 godine posebno definisati:

- Osnovna polazišta i pravci razvoja sporta;
- sadržaj i obim pojedinih djelatnosti u sportu koji se finansiraju, odnosno sufinansiraju iz budžeta Republike, odnosno budžeta opština;
- razvojni i stručni zadaci u sportu;
- upravljanje sportom;
- okvirni kriterijumi za finansijsko vrednovanje programa u sportu.

Takođe, Zakonom je propisan način donošenja godišnjih programa sporta na republičkom, odnosno lokalnom nivou, kao i postupak izbora programa sporta koji će se finansirati iz budžeta.

Imajući u vidu, prije svega, ove zakonske odredbe a polazeći od toga da sport mora postati važan faktor svijesti građana o zdravlju, odnosno preventivno sredstvo za zdravlje nacije i sociopataloške pojave među mladima, kao i značajan faktor državnog identiteta kroz postizanje međunarodno priznatih rezultata, u određenoj proceduri prišlo se pripremi i donošenju Nacionalnog programa sporta u Crnoj Gori. Naime, za Upravu za sport i omladinu Vlade Republike Crne Gore, radna grupa u sastavu: Dragan Drobnjak v.d. direktor Uprave za sport i omladinu, dr Vojin Nikolić, dr Duško Bjelica, dr Ranko Šljivić i mr Dimitrije Rašović, pripremili su tekst Nacionalnog programa sporta u Crnoj Gori. Ovaj tekst Uprava je dostavila na mišljenje: svim opštinama u Crnoj Gori, Ministarstvu prosvjete, Univerzitetu Crne Gore, Filozofskom fakultetu - odsjek za fizičku kulturu i Crnogorskom olimpijskom komitetu. Nakon toga, sobzirom da nije bilo značajnijih primjedbi, Vlada je 10 februara 2005. godine utvrdila Nacionalni program sporta Crne Gore.

Ovim Nacionalnim programom, koji sadrži devet poglavlja, se sveobuhvatno, dugoročno i dinamično, tj. predviđajući i stvarajući pretpostavke i uslove za razvoj, definišu programi od javnog interesa u sportu, odnosno na

savremen način, shodno međunarodnim konvencijama u vezi sa sportom i potrebama crnogorskog sporta, uređuje sport kao djelatnost od javnog interesa. To se posebno odnosi na:

- **Sportsko vaspitanje djece i omladi - sport u školi** pri čemu se potencira osmišljeno i organizovano vannastavno uključivanje što većeg broja djece kroz školska sportska društva i njihovo organizovanje u odgovarajuće sisteme takmičenja;

- **Sportsku djelatnost studenata**, gdje se predviđa da sve univerzitetske jedinice formiraju svoja sportska društva a unutar njih sportske klubove koji će kroz odgovarajuće sisteme takmičenja iskazivati svoje sklonosti i sposobnosti prema sportu;

- **sportsku rekreaciju - sport za sve**, a osnovnim ciljem da se kroz odgovarajuće organizacione forme na svim nivoima, bez obzira na pol, uzrast i psihofizičke mogućnosti, uključi što veći broj građana;

- **perspektivne sportiste i vrhunski sport**, pri čemu će država preko Crnogorskog olimpijskog komiteta i Nacionalnih sportskih saveza učestvovati u finansiranju priprema i nastupa reprezentativnih selekcija kao i obezbjeđivanju stipendija i nagrada za postignute sportske rezultate;

- **sport invalida**, koji će takođe biti sufinansiran iz budžeta za sportsko-rekreativne programe kao i pripreme i nastupe na paraolimpijskim igrama;

- **razvojne i stručne zadatke u sportu**, u koje spadaju:

- obrazovanje i osposobljavanje stručnih kadrova;
- utvrđivanje i praćenje pripremljenosti sportista;
- međunarodne sportske priredbe;
- sportski objekti;
- sprečavanje upotrebe nedozvoljenih stimulativnih sredstava i postupaka u sportu;

• informacioni sistem u sportu;

• međunarodna djelatnost;

• naučnoistraživačka i izdavačka djelatnost;

• djelovanje sportskih organizacija.

Takođe, ovim Nacionalnim programom dati su okvirni kriterijumi za finansijsko vrednovanje programa kao i tabelarni prikaz procentualne strukture finansiranja - sufinansiranja pojedinih programa iz budžeta Republike, odnosno budžeta opština za period 2005-2012. god.

Programi	2005.		2006.-2009.		2009-2012.	
	Opština	Država	Opština	Država	Opština	Država
	%	%	%	%	%	%
Sport u školi na Univerzitetu	15	9	17	12	18	15
Perspektivni sportisti	25	15	28	18	30	20
Vrhunski sport	12	30	10	25	10	25
Kvalitetni sport	23	10	20	5	15	0
Sportska rekreacija i sport invalida	8	3	10	3	10	3
Razvojni i stručni zadaci u sportu	14	20	12	25	14	25
Djelovanje sportskih organizacija	3	13	3	12	3	12
U K U P N O	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Na kraju, radi praćenja i implementacije Nacionalnog programa sporta, propisan je način upravljanja sportom, pri čemu Vlada - Uprava za sport i omladinu vodi i povezuje aktivnosti svih subjekata pri planiranju i implementaciji Nacionalnog programa.

Za planiranje, organizovanje, sprovođenje i kontrolu Nacionalnog programa odgovorni su:

- Vlada - Uprava za sport i omladinu i Ministarstvo prosvjete
- Opštine - nadležni organi za sport
- Škole
- Univerzitet Crne Gore
- Crnogorski olimpijski komitet
- Nacionalni sportski savezi
- Inspekcija za sport.

Dakle, Vlada Republike Crne Gore preko svog resornog organa uspostavlja novi partnerski odnos sa nacionalnim sportskim savezima, Crnogorskim olimpijskim komitetom i organima lokalne samouprave. To znači da država, u svim svojim segmentima, preuzima aktivnu ulogu u vođenju brige za sport kao djelatnosti od javnog interesa i to ne samo deklarativnom podrškom, već konkretnim podsticajnim mjerama, ovu djelatnost značajnije unapređuje.

Zbog svih navedenih razloga i pozitivnih posledica koje će proistieći kroz implementaciju Nacionalnog programa sporta, stvaraju se pretpostavke za brži razvoj sporta u Crnoj Gori.

*Dragan Drobnyak, Prof. Phd Vojin Nikolić, Phd Duško Bjelica,
Phd Ranko Šljivić, MA Dimitrije Rašović*

NATIONAL PROGRAMME OF SPORTS IN MONTENEGRO

SUMMARY

Respecting the significance of sports for the health, social integration, international prestige and affirmation, national pride, feeling of belongingness, morale and other values of general interest and wanting, not just to sustain but also to open new perspectives of development of Montenegrin sports it is necessary that state participate in creating of the conditions for the development of sports. All this because of reason that with good created system of setting out professional, organizational and managing tasks in local and state level, sports must become an important factor of the conscience of individuals about health, actually important factor of the prevention of health and sociopathological cases among youth. It is also important to stress that achievement of internationally recognized results contribute to interational promotion of the state, in other words high level sports success in developed world has special productive prize.

That is why conditions that encourage bigger investments in sports are created. In that way the level of sports results is sustained and improved. That conditions increase of mass taking part in all ways of sports participation (supporting, sports activity etc), use of sports products, development of sports industry, trade, tourism and other activities which are related to sports. As consequence to that new job posts are created and there is better knowing in world about the state and its resources.

According to constitutional and legal regime of the state of Montenegro, international conventions related to sports (European charter on sports, European convention against doping in sports, Codex of ethics in sports, Manifesto on sports of youth etc), recommendations of Council of Europe and needs of Montenegrin sports it was necessary to organize the area of sports in better and more constructive way.

The orientation of state is to define public interest in sports and to organize sports in contemporary way as activity of public interest by Law on sports and National Programme of Sports in overall, long-term and dynamic way, stipulating and creating postulations and conditions for development.

In process of implementation of public interest in sports it is defined the distribution of competencies between state and local self-governance while defining the way of implementation of public interest. As long-term interest of Montenegro, Government of Montenegro issues National Programme of Sports which confirms sports developmental goals. By issuing of annual programmes of sports (in state and local level) and by their implementation, it will be define and co-finance performers of elective programmes in sports in transparent way.